

ПРВА ОСНОВНА ШКОЛА КРАЉА ПЕТРА ДРУГОГ

УЖИЦЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ЗА ОБАВЕЗАНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

ВЕРСКА НАСТАВА (ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС)

ТРЕЋИ РАЗРЕД

ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Време трајања програма: од 2022/2023. до 2025/2026. године

АКТИВ НАСТАВНИКА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ

Предмет:Верска настава (православни катихизис)

Разред: трећи

Годишњи фонд часова: 36

Недељни фонд часова: 1

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.

Ред. број	НАСТАВНА ТЕМА	обрада	утврђивање	вежба	систематизација	укупно
I	УВОД	1	/	/	/	1
II	БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕКА	5	2	/	/	7
III	БОГ НАС ВОЛИ	5	2	/	/	7
IV	ЗАЈЕДНИЦА БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕК	4	3	/	/	7
V	ЛИТУРГИЈА – ПРЕОБРАЖЕНИ СВЕТ	5	2	/	/	7
VI	ЧОВЕК И ПРИРОДА	3	3	/	1	7

Кључни појмови: стварање, свет, Бог, човек, Литургија, Васкрсење, љубав, заједница, дарови, икона, молитва, чување

Редни број	Исходи	Теме/области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начин и поступци остваривања програма
I	<p>По завршетку теме ученик ће бити у стању да:</p> <p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 3. разреда основне школе; уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> жели да активно учествује на часовима верске наставе. 	УВОД	<p>Реализацијом програма у 3. разреду треба да се покаже: да свет није самобитан, већ да га је створио Бог Отац слободно, из љубави, и то као конкретне врсте и бића и да постојање света зависи од воље другог, односно од Божије воље. Овим се постиже веома важан услов за даље разумевање хришћанске науке, а што се огледа у следећем:</p> <ul style="list-style-type: none"> Бог је створио свет као конкретне врсте ни из чега (узрок постојања света јесте Божја слобода); Последице створености по природу и њено постојање (конкретност врста и бића значи њихову међусобну раздељеност – индивидуалност, али и њихову потенцијалну пропадљивост, смрт); Бог Отац је слободно и из љубави створио свет заједно са Сином и Духом, са жељом да свет вечно постоји у заједници слободе и љубави с Богом преко човека; Стварање човека на крају свега створеног по “икони и подобiju Божјем” (разлика између човека и осталих бића); Циљ стварања човека је да се 	<p><i>Компетенција за учење</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Има позитиван и одговоран однос према учењу. <p><i>Комуникација</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Уважава саговорника реагујући на оно што говори, а не на његову личност. <p><i>Сарадња</i></p> <ul style="list-style-type: none"> доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. 	<p>Катихизација као литургијска делатност-заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.</p> <p>Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве.</p> <p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p> <p><i>Врсте наставе</i></p> <p>Настава се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (34 часова) практична настава (2 часа) <p><i>Место реализације наставе</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици; Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању.

			<p>брине о природи и да сједини свет с Богом;</p> <ul style="list-style-type: none"> •Евхаристија као свет у малом (Литургија као сједињење свих створења преко човека с Богом Оцем); •Стварање света и човека у православној иконографији; 		
II	<ul style="list-style-type: none"> •препознати неке елементе библијске повести о стварању света; •моћи да препозна и именује иконе на којима су представљени дани стварања света, на основу библијске повести; • моћи да увиди да је свет скуп конкретних врста живих бића која су уједињена, једна другима потребна и да она чине велику заједницу љубави – Цркву; • моћи да објасни да је свет створен љубављу Божјом; • моћи да разуме да се права слобода изражава као љубав према другим људима, природи и Богу; •уочити да је човек сличан Богу. <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •бити подстакнут да развија љубав према ближњима, 	БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕКА	<p>1. Чињеницом да је Бог створио свет слободно, указујемо на то да је биће,односно постојање природе, израз слободе једне личности, односно личности Бога. Тиме се биће, односно постојање, ослобађа нужности, тј. природне детерминисаности и постаје израз слободе личности.</p> <p>2. Будући да је Бог Отац створио свет из љубави, то значи да је тај свет Богуврло драг и да га је створио да буде вечан. Зато уништавање природе значи грех и мржњу према Творцу.</p> <p>3. Стварање света ни из чега, као скуп конкретних врста и бића која су раздјељена међу собом временски и просторно, указује да су створена бића друге природе у односу на Божанску (нису створена из Божије природе, створена су ни из чега) и да су зато смртна по природи. Свет, зато што је створен ни из чега, не може постојати сам за себе, мимо заједнице са Богом,</p>	<p><i>Компетенција за учење</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. <p><i>Естетичка компетенција</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. <p><i>Комуникација</i></p>	<p>Током реализације програма наставе и учења примењиваће се следећи поступци, начини и облици рада:</p> <p>-Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже.</p> <p>-Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.</p> <p>-Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у</p>

	<p>природи и Богу;</p> <ul style="list-style-type: none"> • развијати жељу и свест о важности бриге према ближњима и природи. 		<p>зато што створена бића немају природних сила које би могле да их држе у бескрајном постојању, осим Божије воље. Раздељеност бића по природи указује на присутност смрти унутар створене природе јер смрт није ништа друго до природна, просторно-временска раздељеност једног бића од другог, и зато њено превазилажење претпоставља јединство створених бића и међу собом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. <p><i>Одговоран однос према околини</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе. <p><i>Решавање проблема</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем различитих предмета и ваншколским искуством. 	<p>погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.</p>
--	--	--	--	---	--

III	<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •знати да је Бог створио свет из љубави и да објасни како зна да Бог воли свет; •препознати да Бог брине о свету и да наведе примере Божјег старања о свету; •увидети кроз своје креативне способности да је човек сличан Богу; •увидети да Бог жели да свет постоји вечно; •увидети да су Бог, људи и природа различити, али да нису потпуно раздвојени; •увидети различитост која постоји између Бога и створеног света; •знати да је Бог из бригае према свету и човеку послао свога Сина у свет; •упознати улогу анђела као сарадника Божјих у старању о свету; • уочити да је свет смртан ван заједнице са Богом; • упознати садржај молитве Анђелу чувару; •усвојити текст и мелодију песме „Анђели певају“. <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •бити подстакнут да развија свест о томе да је важан зато што га воли Бог и 	БОГ НАС ВОЛИ	<p>4. То што је Бог на крају створио човека по “икони и подобју Божијем”, указује на то да природа не може вечно да постоји без човека, односно без личности, да је човек створен са циљем да он сједини сва бића међу собом и да их сједини са Богом тако што ће се сам сјединити с Њим. Човек је икона Божија и разликује се од свих других бића зато што је слободан - личност, односно што има моћ да преко слободе, изражене као љубав према другим бићима, чини та бића апсолутним, непоновљивим и делом своје личности. Истовремено, човек као личност, тј. У заједници слободе изражене као љубав према Богу, постаје и део Божије личности, а преко човека то постаје и читава природа. У том искуству љубави према другој личности човек је једино биће које види ограниченост и смртност створене природе, односно њену угроженост небићем. Зато тежи да такво стање превазиђе, услед чега се јавља потреба за Богом и заједницом с Њим, али из такве тежње проистиче и стварање историје, уметности, односно стварање цивилизације.</p>	<p><i>Компетенција за учење</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Способан је да самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања. <p><i>Одговорно учешће у демократском друштву</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву. <p><i>Одговоран однос према околини</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и 	<p>-Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспонованга наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.</p> <p>- У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу.</p> <p>-Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и Тројичним Богом који постаје извор и пуноћа његовог живота.</p>
-----	---	--------------	---	---	--

	<p>његови ближњи ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да се труди да воли све људе (чак и оне од којих је веома различит). 		<p>Овде би, на основу чињенице да је Бог, створивши човека, дао заповест Адаму да не једе од дрвета познања, требало указати још и на то да је лично сједињење створене природе с Богом, а самим тим и њена бесмртност, зависило и од човека и његове слободе, а не само од Бога. Односно, да савршенство света, његова бесмртност, није дата природи од Бога на почетку, приликом стварања природе, односно није уметнута у створену природу по природи, већ је дата као могућност преко човека и његове слободе, под условом да то човек слободно и прихвати.</p>	<p>природе.</p> <p><i>Сарадња</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • активно и конструктивно учествује у раду групе или пара. 	
IV	<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • уочити да је човек посредник између Бога и природе и да Бог са природом разговара преко човека; • проширити своје знање о служењу Светога Саве Богу и нашем народу; • уочити да нема љубави без служења ближњима; • упознати библијску повест о Христовом служењу Апостолима. 	<p>ЗАЈЕДНИЦА БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕКА</p>	<p>За реализацију овог програма треба користити: дечја искуства која указују нато да кад нешто из љубави направимо, онда је то за нас најлепше; да нам је увек тешко кад се растајемо од оног кога волимо, као и да кад волимо неког, непримећујемо да нам нешто недостаје, односно у тој личности као да је све садржано. Треба градити свест о томе да је вера човека у бесмртност основ целокупне људске прогресивне цивилизације.</p>	<p><i>Одговорно учешће у демократском друштву</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву. <p><i>Естетичка компетенција</i></p> <p><i>Комуникација</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, 	<p>-Вредновање самосталног рада ученика;</p> <p>-Праћење рада на часу;</p> <p>-Комбиновање више врста дидактичког материјала;</p> <p>-Илустрација, шеме, мапа ума;</p> <p>-ППТ презентације;</p> <p>-Коришћење веб алата;</p>

	<p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •бити подстакнут да љубав препознаје као служење; •знати да кроз чињење дела љубави према ближњима, постаје сличан Христу и светитељима Божјим. 		<p>У реализацији програма треба пре свега имати на уму литургијско искуство постојања света, као заједнице с Богом преко једног човека, Исуса Христа, начелника на Литургији.</p>	<p>конструктиван и аргументован начин.</p> <p><i>Одговоран однос према околини</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •Сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе. <p><i>Решавање проблема</i></p>	
V	<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • препознати да је Литургија захвалност Богу; • уочити да се захвалност Богу показује кроз наше дарове; • уочити да наши дарови хлеб и вино представљају свет у малом; • увидити везу Литургије и спасења човека и света; • проширити своја знања о празнику Васкрсења; • увидити шта за створену природу значи Христово Васкрсење; 	<p>ЛИТУРГИ- ЈА ПРЕОБРА- ЖЕНИ СВЕТ</p>	<p>Тему Стварање човека... треба обрадити такође на основу Св.Писма, али за њено тумачење треба користити и другу помоћну литературу. Оно што је важно да ученици уоче у вези са стварањем човека јесте то да је човек у природној вези са свим оним што је Бог претходно створио, као и да се разликује од свих створених бића. Та разлика се огледа и у томе што је човек слободан, а та слобода се манифестује на тај начин што човек жели да постоји слободно у односу на природу која га окружује, као и у томе да кад човек воли једно биће,</p>	<p><i>Одговорно учешће у демократском друштву</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима. <p><i>Одговоран однос према здрављу</i></p> <p><i>Рад с подацима и информацијама</i></p>	<p>У раду са ученицима користиће се разноврсни облици рада прилагођени садржајима који се обрађују:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Фронтални; -Индивидуални; -Дијалошки; -Тимски; -Групни; -Илустративни; -Практични.

	<ul style="list-style-type: none"> • усвојити текст и мелодију песме „Људи ликујте“ <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да учествује на Литургији како би показао Богу да жели да буде у заједници са Њим; • бити подстакнут да у себи развија осећај захвалности према Богу и својим ближњима. 		<p>онда жели да то биће буде вечно, односно бесмртно, и зато се не мири са његовом смрћу и губитком; да је човек створен на крају и да има свој задатак због кога је створен, а то је да се брине о свим створењима, да их сједини са собом, а на крају и са Богом, на тај начин што ће он сам бити у јединству с Њим.</p>		
VI	<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • препознати личну одговорност за творевину; • увидити да се загађењем наше околине, загађује цео свет; • увидити да се на православним иконама стварања света и човека, приказује зависност природе од човека; • препознати представе које приказују догађаје везане за стварање света; • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса трећег разреда основне школе. <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут на очување природе и своје животне средине; 	ЧОВЕК И ПРИРОДА	<p>Тему Евхаристија као свет у малом треба реализовати кроз опис литургијске структуре на основу кога ће се закључити да је човек створен са циљем да уједини сву природу и да је преко себе сједини са Богом чиме ће се превазићи смрт уприроди, што значи да је човек створен да буде свештеник у природи. Опис Литургије треба довести у везу са описом стварања света и човека који се налази у 1.Мој.1и2. Православна иконографија природу увек доводи у везу са човеком и зависност од човека. Показујући иконе ученицима, треба указати на оне елементе који то потврђују. Природа никад није насликана као самостална, већ су, на пример, планине, као и дрвеће, увек нагнуте ка центру иконе где је Христос или неко од светитеља.</p>	<p><i>Одговорно учешће у демократском друштву</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву; • Негује своју националну културну баштину и активно учествује у интеркултуралном дијалогу. <p><i>Комуникација</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица. <p><i>Рад с подацима и информацијама</i></p>	<p>Евалуација наставе</p> <p>Евалуацију наставе (процењивање успешности реализације наставе и остварености задатака и исхода наставе) наставник ће остварити на два начина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; • провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова. <p>Оцењивање</p> <p>Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика;

<ul style="list-style-type: none"> •бити подстакнут да гледа на природу као на Божју творевину; •Ученици ће бити подстакнути да уреде школски простор изабраним радовима везаним за стварање и очување света. 		<i>Дигитална компетенција</i>	
---	--	-------------------------------	--

Међупредметно повезивање

По садржајима верске наставе, међупредметно повезивање се може остварити са садржајима наставних предмета: Српски језик, Природа и Друштво, Ликовна култура, Музичка култура, Народна традиција, Чуvari природе.

Активности у наставном процесу	
Активности наставника	Активности ученика
<ul style="list-style-type: none"> •испитује предзнања ученика; •упознаје се са интелектуалним могућностима ученика; •развија и одржава комуникацију; •подстиче интеракцију, пружа повратну информацију; •уважава и реагује на потребе групе и појединаца; •дели одговорност •одабира поступке за наставни рад; •прилагођава методе и облике рада индивидуалним способностима деце; •организује наставне активности; •организује посете православним храмовима 	<ul style="list-style-type: none"> •слободно изражавање мишљења и ставова; •усваја-сазнаје; •развијање вештина комуникација; •повезивање сопственог искуства са тематиком; •дискусија; •слуша •посматра; •црта; •рецитује; •упоређује; •смишља; •доцртава; •слаже;

	<ul style="list-style-type: none"> •разговара; •решава; •испуњава; •пише; •посећивање верских институција; •организовање квизова; •израда радова и паноа.
--	--

План провере оставрености исхода				
Шта пратимо		Поступак оцењивања	Иструенти оцењивања	Време
Процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научних поступака; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине решавање задатака.	<p>Непосредно опиисно оцењивање ученика може се вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Усмено испитивање; • Писмено испитивање; • Посматрање понашања ученика; • Редовно доношење домаћег задатка; • Прегледање свеске; • Вођење евиденције од стране наставника о јављању на часовима 	<p>- Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника.</p> <p>- Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика.</p>	<p>Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За више јављања, одговоре, активност/ истиче се Ко не зна одговор -</p>	<p>Свакодневно бележење током године</p>

<p><u>Оцену истиче се добија ученик који:</u></p> <p>-лако логички повезује чињенице и појмове;</p> <p>-самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;</p> <p>-решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;</p> <p>-показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен и ангажовања;</p> <p>-показује одговоран однос према раду/ припремљен је за час.</p> <p><u>Оцену добар добија ученик који:</u></p> <p>-у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;</p> <p>-самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;</p> <p>-решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;</p> <p>-показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.</p> <p><u>Оценузадовољава добија ученик који:</u></p> <p>-у довољној мери показује способност употребе</p>	<p>-Комисија ученика и Наставника.</p>	<p>Активност на часу (учесталост и квалитет јављања на часу по месецима); Учесталост по месецима.</p>	<p>Пресек стања по тромесечју</p>
	<p>-Усмено одговарање.</p>	<p>Свеобухватност одговора; Хронолошка и појмовна прецизност; Хоризонтално и вертикално повезивање градива; Самосталност у одговарању.</p>	<p>По потреби, бар једном у полугодишту</p>
	<p>-Описно оцењивање.</p>	<p>На основу целокупног рада ученика током полугођа.</p>	<p>На крају полугодишта и школске године</p>
	<p>-Редовност доношења домаћег.</p>	<p>За три недоношења домаћег минус у свеску, а након опомене и у дневник као активност.</p>	<p>Свакодневно током године, праћење/ пресек стања на тромесечју</p>
	<p>-Прегледање свески.</p>	<p>Уредност; Све забележено са часова.</p>	<p>Три пута у једном полугођу</p>
	<p>- Писане провере (једном у полугођу), свеска евиденције.</p>	<p>На основу целокупног рада ученика током полугодишта.</p>	<p>По потреби</p>

	<p>информација;</p> <p>-у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;</p> <p>-већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;</p> <p>-у довољној мери критички расуђује;</p> <p>-показује делимични степен активности и ангажовања.</p>	<p>- Групни рад (посматрање наставника, излагање група), свеска евиденције.</p> <p>- Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика).</p> <p>- Вредновање самосталног рада ученика: ППТ, истраживање о датој личности-догађају.</p> <p>- Провера знања које ученици усвајају на часу и испитивање ставова. - Формативно оцењивање.</p>	<p>Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...)</p> <p>Степен знања свих чланова групе</p> <p>Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада,</p> <p>продуката група (пано, табела...)</p> <p>Хоризонтално и вертикално повезивање градива</p> <p>-Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...)</p>	По потреби
<p>Ангажовање ученика у настави:</p> <p>Процењује се: одговоран однос према раду,</p>	<p>– показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања (истиче се)</p> <p>– показује делимични степен активности и ангажовања (добар)</p>	<p>Вођење евиденције од стране наставника:</p> <p>-Јављању на часовима (учесталост и активност);</p>	<p>-Све што је рађено на часу налази се у свескама и уредно је написано;</p> <p>-Учесталост јављања и активност по месецима;</p> <p>-Учествује, помаже другима, израђује</p>	На сваком часу током школске године.

постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање; активно учествовање у настави и сарадњу са другима.	– показује мањи степен активности и ангажовања (задовољава)	-Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти); -Посета културно-историјским институцијама и догађајима; -Израда паноа, ПП презентација, различитих врста излагања.	самостално или у сарадњи са другима продукте рада; -Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...); -Иницијатива и квалитет продукта	Пресек стања по тромесечјима.
--	---	---	--	-------------------------------

Пројектна настава

У плану је наставак пројектне наставе на тему „Сачувајмо наше писмо-ћирилицу.“ Подстакнути темама конкурса „Колевка“ и „ Моја отаџбина Србија“ имамо за циљ да ђацима приближимо сам настанак нашег писма као и потребу да се оно сачува јер само писмо једног народа чини његов идентитет. Реализацији теме учествују чланови стручног већа друштвених наука. У разматрање теме узимају се историјски подаци о настанку писма, реформа правописа, саме историјске ситуације, значај писма данас, читање текстова филолога на дату тему, ћирилични натписи...

Начина прилагођавања програма образовања ученицима којима је потребна додатна образовна подршка

- Просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих задатака...)
- Већа индивидуализација наставе;
- Размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи;
- Коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја;
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним ситуацијама.